

BEŞİNCİ HASTALIK

İnsanlarda hastalığa sebep olan patojenlere ilişkin bilgiler – Hijyen korur!

Beşinci hastalık nedir?

Beşinci hastalık virüslerin sebep olduğu bir hastalıktır. Bunlar kızıl, kızamık, su çiçeği ve kızamıkçık ile birlikte, deri döküntüsüyle seyreden beş çocuk hastalığından biridir. Bu hastalığın kızamık hastalığı ile Alman dilindeki isim benzerliğinden başka hiçbir ortak noktası yoktur. Bu iki hastalığa farklı patojenler yol açmaktadır. Beşinci hastalık virüsleri (Parvovirüs B 19) sadece insanlarda görülür. Beşinci hastalık genellikle hiç fark edilmeksizin veya hafif bir gribal enfeksiyon gibi seyreder. Fakat gebe bir kadının hastalığa yakalanması halinde doğmamış bebek zarar görebilir. Kreş ve okullarda özellikle kış mevsimi sonlarından ilkbahar dönemine kadar hastalık vakalarında artış görülür. Bulaşma riski sadece beşinci hastalığı daha önce geçirmemiş kişiler için söz konusudur. Hastalığı bir defa geçiren bir kişi bu hastalığa karşı ömür boyu bağışıklık kazanmıştır: Yani ikinci kez hastalanması söz konusu değildir.

Beşinci hastalık virüsleri nasıl bulaşır?

İnsandan insana

Hapşırma, öksürme veya konuşma esnasında virüsler çok küçük tükürük damlacıkları aracılığıyla havaya dağılarak insandan insana bulaşabilmektedir. Ayrıca virüsler, örneğin hasta bir kişinin eline hapşırması ve daha sonra sağlıklı bir kişiyle tokalaşması sonucu eller aracılığıyla da bulaştırılabilmektedir. Daha sonra virüsler ellerden burun veya ağız mukozasına geçerek bulaşmaya sebep olabilirler.

Gebeler, annenin hastalık belirtileri geliştirmesinden ve hastalığın fark edilmeksizin seyretmesinden bağımsız olarak patojenleri doğmamış bebeklerine aktarabilirler. Bu durum anne karnındaki bebek için çok tehlikelidir.

Kirlenmiş nesnelere aracılığıyla

Patojenler ortamda da oldukça dirençlidirler. Virüsler kapı kolları veya oyuncaklar gibi kirlenmiş nesnelere aracılığıyla bulaşabilir ve hastalığa yol açabilirler.

Kan üniteleri aracılığıyla

İstisnai durumlarda virüsle enfekte kan üniteleri aracılığıyla da bulaşma gerçekleşebilir.

Hastalarda ne gibi hastalık belirtileri görülür?

Beşinci hastalık sıklıkla hiçbir hastalık belirtisi göstermeksizin veya sadece hafif ateş, lenf bezlerinde şişkinlik ve huzursuzluk belirtilerinin görüldüğü hafif bir gribal enfeksiyon gibi seyretmektedir. Sadece her beş ila altıncı kişide tipik deri döküntüsü görülmektedir. Bu durumda öncelikle, bulaşma gerçekleşikten yaklaşık 2 hafta sonra her iki yanakta da aynı şekilde bir kızamık oluşmaktadır. Bundan kısa bir süre sonra omuzlarda, kolların üst kısmında, uyluklarda ve kalçalarda, genellikle kaşıntısız ve acısız hevenkli ve dantelimsi döküntüler görülür. Döküntü hastalığın seyri sırasında şeklini değiştirebilir ve 7 ila 10 gün sonra söner.

Komplikasyonlara nadiren rastlanır. Beşinci hastalık genellikle kendiliğinden tamamen iyileşir. Sadece nadiren özellikle genç kadınlarda ve genç erkeklerde eklem şikayetleri veya eklem iltihaplanmaları ortaya çıkar. Hastalık, savunma sistemi zayıf olan kişilerde veya talasemi ya da orak hücreli anemi gibi belli kan hastalıkları bulunan kişilerde bazen tehlikeli boyutlarda kansızlığa yol açabilir.

Hastalığın kuluçka süresi ne kadardır ve bulaşıcılık ne kadar sürer?

Hastalığın bulaşması ile ilk hastalık belirtilerinin görülmesi arasında geçen süre yaklaşık 2 haftadır (7 -21 gün). Hastalığın diğer kişilere bulaşma riskinin en yüksek olduğu dönem deri döküntüsü başlamadan kısa bir süre önce, yani hasta kişinin enfeksiyondan henüz haberdar olmadığı süredir. Genel olarak deri döküntüsü başladığı andan itibaren bulaşıcılık biter. Beşinci hastalık tamamen hastalık belirtisi göstermeksizin seyreliyor olsa bile hasta kişi birkaç gün boyunca hastalığı başkalarına bulaştırabilir.

En fazla risk altında bulunan kişiler kimlerdir?

Beşinci hastalık özellikle 5 ila 15 yaş arasındaki çocuklarda görülür. Bununla beraber daha ileri yaştaki gençler ve yetişkinler de hastalanabilirler. Normalde genellikle hafif seyreden hastalık yetişkinlik çağında sıklıkla daha ağır seyreder.

BEŞİNCİ HASTALIK

İnsanlarda hastalığa sebep olan patojenlere ilişkin bilgiler – Hijyen korur!

En fazla risk altında bulunan kişiler kimlerdir?

Özellikle beşinci hastalığı daha önce geçirmemiş olan ve bu sebeple beşinci hastalık virüslerine karşı bağışıklığı bulunmayan gebe bayanlar risk altındadır. Virüsler gebelik sürecinde özellikle gebeliğin ilk üçte birlik kısmında anne karnındaki bebeğe aktarılabilirler. Bu durumda doğmamış bebeğin kan oluşumu hayati tehlike arz edecek şekilde zarar görebilir. Bunun sonucunda düşük veya ölü doğum gerçekleşebilir.

Aynı şekilde savunma sistemi zayıf olan kişiler veya kronik kan sistemi hastalıkları olan kişiler de risk altındadır.

Hastalık durumunda nelere dikkat etmeliyim?

- ▶ Hastalık özellikle çocuklarda genellikle tehlikesiz seyrettiği için normal şartlarda şikayetlerin tedavi edilmesine gerek yoktur. Ateş, adale veya eklem ağrısının görüldüğü durumlarda hastalar yatarak istirahat etmelidirler.
- ▶ Hastalar ellerine hapsirmemeli veya öksürmemelidir. En iyisi tek kullanımlık kağıt mendil kullanmak ve bunu kullandıktan hemen sonra atmaktır. Ardından eller titizlikle yıkanmalıdır.
- ▶ Beşinci hastalık enfeksiyonu geçirmekte olan kişilerle temasta bulunan gebeler derhal kontrolü altında buldukları doktorlarına başvurmalıdır.
- ▶ Çocuk bakım kurumları ve okullarda çalışan personel işe başlarken beşinci hastalık dolayısıyla söz konusu olan muhtemel riskler konusunda bilgilendirilmelidirler.
- ▶ Federal Eyaletler'in bazıları beşinci hastalığa karşı bağışıklığı olmayan ve okul öncesi çağıdaki çocukların bulunduğu kurumlarda çalışan gebeler için genel bir çalışma yasağı ön görmektedir.

Kendimi nasıl koruyabilirim?

Bulaşma tehlikesinin en yüksek olduğu süreç ilk hastalık belirtileri ortaya çıkmasından önceki süreç olduğu için beşinci hastalığa karşı koruyucu bir önlem almak çok zordur. Kızamıkçığın aksine, beşinci hastalığa karşı bir aşı mevcut değildir. Bununla beraber beşinci hastalığa sebep olan virüsler damlacıklar ve eller yoluyla bulaştığı için hastaların çevresinde bulaşma riskini düşürmek amacıyla basit hijyen önlemleri alınabilir.

Bu önlemlerin arasında şunlar sayılabilir:

- ▶ Enfekte olma ihtimali bulunan kişilerle temastan kaçınınız.
- ▶ Ellerinizi su ve sabunla sık sık iyice yıkayınız.
- ▶ Yıkamamış ellerle özellikle ağız, burun ve göz olmak üzere yüzünüze dokunmaktan kaçınınız.
- ▶ Daha önce beşinci hastalık geçirmemiş olan gebeler, kreş ve okullarda beşinci hastalık salgını görülmesi halinde bu kurumlara gitmemelidirler.
- ▶ Planlı bir gebelik öncesinde beşinci hastalık virüsüne karşı bağışıklığının olup olmadığını kontrol ettiriniz, özellikle okul ve kreş çağındaki çocuklarla temas halinde bulunuyorsanız bu hususa dikkat ediniz.

Nerelerden bilgi edinebilirim?

Daha geniş bilgi için yerel Sağlık Müdürlüğü hizmetinizdedir. Buradan bilgi edinebilir ve hastalıkla ilgili kapsamlı tecrübe değerlerine ulaşabilirsiniz.

Hastalık tablosuna ilişkin daha ayrıntılı bilgi için çocuk doktorları internet sayfasını da (www.kinderaerzte-im-netz.de) ziyaret edebilirsiniz.

Hijyen ile enfeksiyondan korunma konusuna ilişkin bilgilere Sağlık Eğitimi Federal Merkezi'nin sayfasından (www.infektionsschutz.de) ulaşabilirsiniz.

STEMPEL

Yayıncı:

Federal Sağlık Eğitimi Merkezi, Köln.
Tüm hakları saklıdır.

Bundesverband der Ärztinnen und Ärzte des Öffentlichen Gesundheitsdienstes e.V. (Kamu Sağlık Hizmetleri Federal Doktorlar Birliği e.V.).

Bu Kamu broşürü www.infektionsschutz.de adresindeki ana sayfadan ücretsiz olarak indirilebilir.

